IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2010. gada 28. aprīlis)

par pētniecības kopīgas plānošanas iniciatīvu lauksaimniecības, pārtikas nodrošinājuma un klimata pārmaiņu jomā

(2010/253/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 181. pantu,

tā kā:

(1) Klimata pārmaiņas plaši skar lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares, jo šīs nozares ir tieši saistītas ar klimata apstākļiem; lauksaimniecības radītās oglekļa emisijas Eiropas Savienībā veido 14 % no pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijām.

(2) Klimata pārmaiņas ir viena no galvenajām lauksaimniecības problēmām pasaules iedzīvotāju nodrošināšanā ar pārtiku – prognozēts, ka 2050. gadā pasaules iedzīvotāju skaits sasniegs deviņus miljardus.

(3) Tiek lēsts, ka pieprasījums pēc pārtikas pasaulē līdz 2030. gadam palielināsies par 50 % un divkāršosies līdz 2050. gadam; vienlaikus tiek prognozēts, ka būtiski pieaugs arī pieprasījums pēc biomasas, kas nav paredzēta pārtikai.

(4) Lauksaimniecībā un mežsaimniecībā strauji pieaug pieprasījums pēc biomasas, kas nav paredzēta pārtikai. Šo pieprasījumu rada klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumi citās nozarēs un nepieciešamība pāriet uz ekonomiku ar zemu oglekļa savienojumu emisiju līmeni.

(5) Dažu pamata pārtikas produktu krājumi pasaulē ir samazinājušies, un pārtikas cenu krass kāpums – kā 2008. gadā pieredzētais – var kļūt par biežāku parādību, ja augošo pieprasījumu nevarēs nodrošināt ar atbilstošu piedāvājumu.

(6) Klimata pārmaiņas var ietekmēt kultūru ražību, lopkopības metodes un ražošanas vietu izvēli; dažos Eiropas Savienības reģionos tām var būt nozīmīga ietekme uz lauku saimniecību ienākumiem, zemes izmantošanu un lauku ekonomiku.

(7) Tropisko un subtropisko valstu lauksaimniecības nozare, jo īpaši Subsahāras Āfrikā, ir ārkārtīgi jutīga un neaizsargāta pret klimata pārmaiņām, un jebkura liela pārtikas krīze šajos reģionos ietekmētu Eiropu.

(8) Lai novērstu šo apvienoto risku radītu neatgriezenisku kaitējumu un nodrošinātu ilgtspējīgu pārtikas apgādi mainīgajos klimata apstākļos, nepieciešama saskaņota rīcība.

(9) Šī kopīgas plānošanas iniciatīva ir svarīga arī kopējās lauksaimniecības politikas pilnveidošanai.

(10) "Lauksaimniecību, pārtikas nodrošinājumu un klimata pārmaiņas" Konkurētspējas padome 2009. gada 3. decembra sanāksmē atzina par jomu, kurā kopīgas plānošanas pieeja piešķirs ievērojamu papildu vērtību dalībvalstu pašreizējiem sadrumstalotajiem pētniecības pasākumiem. Tāpēc savos secinājumos tā atzina nepieciešamību uzsākt kopīgas plānošanas iniciatīvu šajā jomā un aicināja Komisiju dot savu ieguldījumu tās sagatavošanā. Turklāt Padome vēlreiz apstiprināja, ka kopīga plānošana ir dalībvalstu īstenojams process, Komisijai iesaistoties vienīgi kā koordinatorei.

(11) Kopīga pētniecības plānošana lauksaimniecības, pārtikas nodrošinājuma un klimata pārmaiņu jomā veicinātu iemaņu, zināšanu un finanšu līdzekļu apvienošanu, lai sekmētu pētniecību un risinātu problēmas saistībā ar pārtikas nodrošinājumu un klimata pārmaiņu draudiem, pasaules iedzīvotāju skaita pieaugumu, kā arī ar pārtikas un nepārtikas pieprasījumu.

(12) Šajā ieteikumā paredzēto mērķu sasniegšanai dalībvalstīm ir jāsadarbojas ar Komisiju, lai apzinātu iespējamās Komisijas iniciatīvas, kas varētu palīdzēt dalībvalstīm stratēģiskās pētniecības programmas izstrādē un īstenošanā. Dalībvalstīm ir jāsadarbojas arī ar Lauksaimniecības zinātniskās pētniecības pastāvīgo komiteju, lai nodrošinātu kopīgo plānošanas pasākumu saskaņošanu ar plašāku lauksaimniecības pētniecības programmu.

(13) Lai Komisija varētu sniegt ziņojumus Eiropas Parlamentam un Padomei, dalībvalstīm regulāri ir jāziņo Komisijai par šajā kopīgajā plānošanas iniciatīvā gūtajiem rezultātiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Dalībvalstīm tiek ieteikts izstrādāt kopīgu koncepciju, kā sadarbība un koordinācija pētniecības jomā Eiropas Savienības mērogā var risināt problēmas saistībā ar pārtikas nodrošinājumu un klimata pārmaiņu radītajiem draudiem, pasaules iedzīvotāju skaita pieaugumu un pārtikas un nepārtikas pieprasījumu.

2. Dalībvalstīm ir ieteikts izstrādāt kopīgu stratēģisku pētniecības programmu, nosakot vidēja termiņa un ilgtermiņa pētniecības vajadzības un mērķus pārtikas nodrošinājuma jomā, pielāgojoties klimata pārmaiņu sekām lauksaimniecībā un mazinot to ietekmi. Stratēģiskajā pētniecības programmā ir jāiekļauj īstenošanas plāns, nosakot prioritātes un termiņus un stratēģiskās pētniecības programmas īstenošanai nepieciešamos pasākumus, instrumentus un līdzekļus.

3. Dalībvalstīm ir ieteikts stratēģiskās pētniecības programmā un īstenošanas plānā iekļaut šādus pasākumus:

a) valsts programmu un pētniecības pasākumu attiecīga noteikšana un informācijas apmaiņa par tiem;

b) kopīgas plānošanas pasākumu un tehnoloģiju novērtēšanas iespēju palielināšana, lai nodrošinātu pašreizējo un jaunu draudu pastāvīgu uzraudzību, regulāri sniedzot ziņojumus;

c) apmaiņa ar informāciju, resursiem, paraugpraksi, metodoloģiju un vadlīnijām;

d) to jomu vai pētniecības pasākumu noteikšana, saistībā ar kuriem ir vēlama koordinēšana, kopīgi uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus vai resursu apvienošana;

e) iepriekš d) apakšpunktā minētajās jomās kopīgi veicamo pētniecības procedūru noteikšana;

f) attiecīgā gadījumā – esošo pētniecības infrastruktūru kopīga izmantošana vai jaunu infrastruktūru izveide;

g) zināšanu, jauninājumu un starpnozaru metodoloģisko pieeju nodošana un izplatīšana citās Eiropas daļās un pasaulē un pētījumu rezultātu efektīvas izmantošanas nodrošināšana, lai veicinātu Eiropas konkurētspēju un politikas izstrādi;

h) valsts un privātā sektora ciešākas savstarpējas sadarbības veicināšana un atbalstīšana, kā arī atvērtu jauninājumu vide starp dažādām uzņēmējdarbības nozarēm;

i) patērētāju un Eiropas Savienības lauksaimniecības pārtikas produktu ražotāju mainīgo vajadzību ievērošana, nosakot mērķus saistītajās programmās.

4. Dalībvalstīm tiek ieteikts izveidot kopīgu vadības struktūru lauksaimniecības, pārtikas nodrošinājuma un klimata pārmaiņu jomā, piešķirot tiesības izstrādāt vienotus noteikumus, nosacījumus un procedūras sadarbībai un koordinēšanai un uzraudzīt stratēģiskās pētniecības programmas īstenošanu.

5. Dalībvalstīm ir ieteikts kopīgi īstenot stratēģisko pētniecības programmu, tostarp vietējo valsts pētniecības programmu ietvaros vai ar citu valsts mēroga pētniecības pasākumu starpniecību.

6. Dalībvalstīm ir ieteikts sadarboties ar Komisiju, lai apzinātu iespējamās Komisijas iniciatīvas, palīdzot dalībvalstīm izstrādāt un īstenot stratēģisko pētniecības programmu, un lai saskaņotu kopīgās programmas ar citām Eiropas Savienības iniciatīvām šajā jomā.

7. Dalībvalstīm ir ieteikts sadarboties ar Komisiju, meklējot iespējamos veidus, kā lauksaimnieku kopienu un citas ieinteresētās personas iesaistīt iegūto rezultātu izmantošanā, un izvērtējot labākos veidus kopīgas plānošanas iniciatīvas integrēšanai kopējās lauksaimniecības politikas izstrādē.

8. Dalībvalstīm tiek ieteikts sadarboties ar Komisiju, izmantojot visus piemērotos jauninājumu politikas instrumentus, lai veicinātu pētniecības rezultātu pārveidošanu produktos un pakalpojumos un īpaši nodrošinātu visu veidu jauninājumu pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem, tostarp lauksaimniekiem.

9. Dalībvalstīm tiek ieteikts sadarboties ar Komisiju, apsverot iespējamos veidus, kā šajā jomā starptautiskā līmenī konsultēties un sadarboties ar atbilstīgām organizācijām vai grupām.

10. Dalībvalstīm tiek ieteikts sadarboties ar Lauksaimniecības zinātniskās pētniecības pastāvīgo komiteju, lai nodrošinātu kopīgas plānošanas pasākumu koordinēšanu ar plašāku lauksaimniecības pētniecības programmu.

11. Dalībvalstīm tiek ieteikts regulāri ziņot Komisijai par šajā kopīgajā plānošanas iniciatīvā gūtajiem rezultātiem.

Briselē, 2010. gada 28. aprīlī

Komisijas vārdā –

Komisijas locekle

Máire GEOGHEGAN-QUINN